

Studia Biblica Slovaca

Ročník 6

2014

Číslo 2

Offprint

Studia Biblica Slovaca je recenzovaný vedecký časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Ročník VI (2014), číslo 2

Vydáva Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Kapitulská 26, 814 58 Bratislava 1, IČO 0039786510.

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín)

Redakčná rada: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) – Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) – Pavol FARKAŠ (Nitra) – Juraj FENÍK (Košice) – Sr. Júlia Daniela ISKROVÁ OP (Ružomberok) – Róbert JÁGER (Košice) – Jozef JANČOVIČ (Bratislava) – Róbert LAPKO (Košice) – Libor MAREK (Roma, I) – Milan SOVA (Bratislava) – Peter ŠOLTĚS (Oestrich-Winkel, D) – Jozef TIŇO (Bratislava) – František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie) – Pavel VILHAN (Badín) – Sr. Gabriela Ivana VLKOVÁ OP (Olomouc, CZ)

Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Výkonný redaktor: Martina Korytiaková

Jazyková úprava: Anna Viglašová

Obálka: Michal Martinka

Príspevky v slovenčine alebo češtine, alebo knihy na recenziu prosíme adresovať na jednu z adries:

Redakcia *Studia Biblica Slovaca*, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), tel.: (00421) 048/418 26 02, redakcia@biblica.sk, www.biblica.sk; František Trstenský, Teologický inštitút, Spišská Kapitula 6, 053 04 Spišské Podhradie (Slovakia), tel.: (00421) 053/419 41 80, f.trstensky@gmail.com.

Príspevky sa požadujú v elektronickej podobe (najlepšie pripojeným dokumentom e-mailu), podľa možnosti v textovom editore Microsoft Word (formát A4, typ písma Times New Roman, riadkovanie 1,5). Ak sú používané iné fonty písma pre hebrejčinu a gréčtinu ako v programe BibleWorks, tak upresniť aké, prípadne preposlať používaný font spolu s príspevkom. Príspevok typu štúdia, poznámka alebo reflexia musí byť doplnený zhrnutím nie dlhším ako 150 slov a jeho anglickou verziou, anglickým názvom príspevku, max. piatimi kľúčovými slovami v slovenčine a angličtine, zoznamom bibliografie podľa bibliografického štýlu a kontaktom na autora príspevku. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok a vykonať potrebnú jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov. Viac na www.biblica.sk.

Objednávky môžete posielat' na mailovú adresu vydavateľa (kniznica@frch.uniba.sk), redakcie (redakcia@biblica.sk) alebo knižnice Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne (kniznica@xaver.sk).

Články časopisu sú abstrahované v troch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877 a *Elenchus of Biblica*.

S povolením Arcibiskupského úradu v Bratislave zo dňa 3. júna 2014

Prot. N. 2229/2014

Studia Biblica Slovaca

Printed in Slovakia, 12/2014.

Vychádza dvakrát do roka.

Cena: 6 €

ISSN 1338-0141

EV 3744/09

Prednášky biblistu prof. Massima Grilliho na Slovensku

V dňoch 6. – 11. októbra 2014 sme na Slovensku privítali biblistu Massima Grilliho, profesora Pápežskej univerzity sv. Gregora v Ríme, kde od roku 1988 prednáša Nový zákon a v rokoch 2001 – 2012 viedol katedru biblickej teológie. Návšteva prof. Grilliho nadväzuje na niekoľkoročnú tradíciu prednášok zahraničných hostí, ktorí prichádzali na Slovensko podeliť sa o poznanie Svätého písma, o výsledky svojho vedeckého výskumu, ako aj o svoju vieru. Počas minulých rokov boli hosťami viacerí profesori z Fakulty biblických vied a archeológie v Jeruzaleme.

Prof. Massimo Grilli počas svojej návštevy predstavil odbornej aj laickej verejnosti päť rôznych tém, ktoré však mali spoločného menovateľa, a bola ním bolesť, utrpenie a ich zmysel z pohľadu biblických textov. Ponúknuté témy boli v závere jubilejného Roka Sedembolestnej Panny Márie príležitosťou hlbšie prežiť tajomstvo kresťanského života ako nasledovania a zdieľania Ježišovej cesty kríža.

Na RKCMBFUK v Bratislave (6. 10.) a na Gymnáziu Konštantínova 2 v Prešove (11. 10.) zaznela prednáška na tému *Biblia pred otázkou bolesti*. Prof. Grilli v nej ponúkol päť interpretačných kľúčov, ako chápať prítomnosť bolesti v ľudskom živote. Isté odpovede na daný problém ponúka perspektíva ľudskej viny, múdroslovná perspektíva, ktorá nás učí žiť pomínelnosť a krehkosť pred tvárou Boha, perspektíva výchovy či zmierenia a odčinenia. Tieto odpovede však zostávajú nedostačujúce, ba niekedy aj neadekvátne. Prednášajúci zavrášil pohľad na utrpenie a kríž z perspektívy lásky, ktorá jediná ich umožňuje interpretovať ako miesto dôvery v Boha, ktorý všetko privádza k naplneniu.

Na TF TU v Bratislave (6. 10.) a na TI RKCMBF UK v Badíne (8. 10.) bola predstavená *Téma „cesty“ v evanjeliu podľa Marka*. Prednášajúci sa najprv krátko venoval téme z antropologického a z náboženského pohľadu a priblížil význam cesty v židovsko-kresťanskej tradícii. V hlavnej časti prednášky sa zamerlal predovšetkým na záverečné kapitoly Markovho evanjelia, teda na udalosť smrti a zmŕtvychvstania Ježiša. Poukázal na to, že práve jeho otvorený záver môže byť považovaný za rozhodujúci moment pre čitateľa, ktorý sa musí sám rozhodnúť, či chce kráčať cestou, ktorou kráčal Ježiš.

Prednáška s názvom *Boh Biblie je Bohom pokoja?*, ktorá zaznela na KU v Ružomberku (7. 10.), sa týkala náročnej problematiky násilia v Biblii. Prednášajúci sa zvlášť venoval problematike násilia v Novom zákone.

V prednáške *Svet bez bolesti a obmedzení? Mesiášsky pohľad v Mt 5–9* sa poslucháči a pedagógovia GKF PU v Prešove (10. 10.) spoločne zamýšľali nad tým, čo znamená mesiášska doba vo svete poznačenom prítomnosťou rozličných obmedzení. Na základe rozoberaného textu z Matúšovho evanjelia prof. Grilli poukázal na to, že mesiášsky pokoj je skutočnosťou, ktorú Boh v Ježišovi urobil možnou a zároveň je úlohou a výzvou k ľudskej zodpovednosti uskutočňovať ho podľa Božieho plánu.

Poslednou prednáškou *Bolest' a smrť Ježiša. Pohľad synoptikov a evanjelistu Jána* sa prof. Grilli prihovoril študentom a pedagógom z TF KU Košice a z TI TF KU v Spišskej Kapitule (11. 10.). Slová prednášajúceho vyvolali zaujímavé otázky a diskusie, ktoré boli na niektorých miestach dlhšie ako samotná prednáška. To svedčí tak o kvalite a hodnotných podnetoch zo strany prednášajúceho, ako aj o živom záujme poslucháčov o Božie slovo a ponúknuté témy.

Pre všetkých, ktorí majú záujem vypočuť si prednášky, sú audio záznamy prednášok sprístupnené na www.kbd.sk v sekcii „Študijné materiály“.

Návšteva prof. Grilliho bola tiež príležitosťou predstaviť verejnosti preklad jeho knihy „*Paradox*“ a „*tajomstvo*“. *Markovo evanjelium*, ktorá vyšla vo vydavateľstve KBD v Ružomberku. Titul aj obsah knihy je príťažlivý a provokujúci zároveň. „*Paradox*“ a „*tajomstvo*“ sú dve slová, ktoré úzko súvisia so životom Ježiša a každého jeho učeníka. Zároveň tvoria tematickú niť a prizmu, cez ktorú autor knihy interpretuje Markovo evanjelium. Od počiatočného paradoxu a tajomstva, keď Ježiš, Boží Syn, nie je ušetrený pokúšaniam na púšti, sa čitateľ dostane až k záverečnému paradoxu a tajomstvu, keď dobrá zvesť o jeho zmŕtvychvstaní zostáva zahalená do ticha. Prof. Grilli predstavuje Markovo evanjelium a jeho hlavné teologické línie prístupným spôsobom. V prvej kapitole sa venuje základným otázkam, akými sú miesto Markovho evanjelia v tradícii Cirkvi, autor, štruktúra a teológia evanjelia, a v nasledujúcich jedenástich kapitolách bližšie rozoberá vybrané texty. Pri analýze textov používa prístup pragmatickej lingvistiky a zameriava sa na to, ako text a jeho autor formujú čitateľa. Tento prístup dovoľuje, aby aj čitateľ 21. stor. vošiel do správneho vzťahu a komunikácie s autorom takého dávneho textu, akým biblický text je.

V súčasnosti sa pracuje na ďalších prekladoch a veríme, že v roku 2015 bude môcť KBD predstaviť slovenskej verejnosti ďalšie tri knihy Massima Grilliho, v ktorých sa autor venuje evanjeliu podľa Matúša, podľa Lukáša a knihe Skutkov apoštolov.

Touto cestou by som sa chcela zároveň poďakovať RKCMBF UK v Bratislave, TI RKCMBF UK v Badíne, TF TU v Bratislave, KU v Ružomberku, TI TF KU v Spišskej Kapitule, GBF PU v Prešove a sestram CJ z komunity v Prešove, ktorí sa podieľali pri organizácii tohto podujatia a finančne ho podporili.

Iveta Strenková CJ
riaditeľka KBD

Contents

Treaties

Vavrinec Radoslav MITRO OP

- Jeremiah in Matthew. Litarary-Theological Study of the Prophet
Jeremiah in the Gospel of Matthew 137-157

Dagmar KRÁĽOVÁ

- For she loved much. Outline of the complementarity of the narrative
analysis and of the psychological aspects in Luke 7:36-50 158-185

Jaroslav RINDOŠ

- St. Joseph, “*Ženích*” (the Bridegroom) or “*Manžel*” (the Spouse,
Husband) of the Virgin Mary? Erroneousness of the designation
“*ženích*” or its equivalentents in some other languages 186-196

Helena PANCZOVÁ

- The technique of translating from Biblical Greek (3):
The Septuagint as the result and as the starting point – the example
of Hebraisms in the Song of Songs 197-204

- Abstracts and Reviews** 205-224

- Communications and references** 225-238

Obsah

Štúdie

Vavrinec Radoslav MITRO OP

Jeremiáš u Matúša. Literárno-kritické skúmanie proroka Jeremiáša
v Evanjeliu podľa Matúša 137-157

Dagmar KRÁĽOVÁ

Lebo veľmi miluje. Náčrt komplementarity naratívnej analýzy
a psychologických aspektov v Lk 7,36-50 158-185

Jaroslav RINDOŠ

Sv. Jozef, ženích či manžel Panny Márie? Nesprávnosť pomenovania
„ženích“ a jeho ekvivalentov v niektorých jazykoch 186-196

Helena PANCZOVÁ

Technika prekladu z biblickej gréčtiny (3): Septuaginta ako výsledok a
ako východisko – príklad hebrejizmov vo Veľpiesni 197-204

Abstrakty a recenzie 205-224

Správy a oznamy 225-238